

CONCEPTBEGROTING 2027

Aa en Maas · De Dommel · Brabantse Delta

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant

CONCEPT

BEGROTING 2027

Financieel overzicht en toelichting

Aa en Maas · De Dommel · Brabantse Delta

Versie voor bestuurlijke besluitvorming
Zaaknummer 1039235 · Kenmerk 1039236

Breda, 6 juli 2026

Aanleiding

Op grond van de aangepaste Waterwet is de muskus- en beverrattenbestrijding vanaf 1-1-2011 een wettelijke waterschapstaak. Voordien was het beheer provinciaal georganiseerd. Door de waterschappen Aa en Maas, De Dommel en Brabantse Delta is daartoe een gemeenschappelijke regeling (lichte GR) getroffen voor uitvoering van het muskus- en beverrattenbeheer in Noord-Brabant tot aan de Maas.

Muskus- en beverratten worden bestreden om schade aan vooral waterstaatswerken (zoals dijken, kades en oevers van watergangen) te voorkomen. Bij goed beheer is de muskus- en beverrattenpopulatie dermate laag, dat de vraatschade aan natuurlijke vegetaties en gewassen minimaal is of niet voorkomt. De bestrijding geschiedt met mechanische vangmiddelen, zoals klemmen, fuiken en vangkooien. In het gehele gebied zijn 30 personen actief die muskus- en beverratten speuren en vangen. In natuurgebieden worden met de betreffende beheerders afspraken gemaakt over methode en tijdstip van betreden. Sinds 2015 worden de vangstgegevens digitaal in het veld geregistreerd.

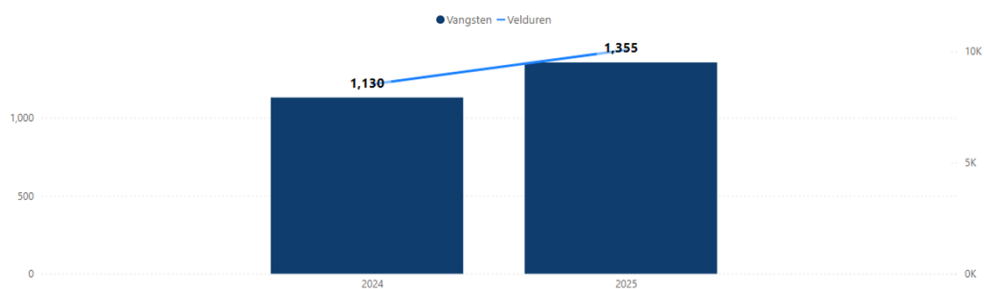
Naar aanleiding van de landelijke Veldproef Muskusratten bij o.a. Dinteloord (2014-2017) heeft de Commissie Muskus en Beverratten een vervolgonderzoek laten uitvoeren naar de haalbaarheid van een nieuwe strategie. De uitkomst hiervan was dat in juni 2019 de 21 waterschappen in Nederland hebben besloten tot een strategie, waarbij de muskusrat wordt teruggedrongen tot aan de landsgrens. Het project "Terugdringen tot aan de Landsgrens" is daarom het nieuwe ijkpunt voor de bestrijding in Nederland. In 2034 willen de gezamenlijke 8 bestrijdingsorganisaties, verantwoordelijk voor de uitvoering van de muskus- en beverrattenbestrijding, hieraan voldoen in het kerngebied. Om dit te realiseren moet het aantal velduren voor Brabant op 30.000 per jaar uitkomen. Dit is omgerekend 1,25 velduur per kilometer water per jaar overeenkomstig het landelijk vastgestelde uitgangspunt in 2019. Belangrijk hierbij is dat we de neergaande lijn van het aantal vangsten door kunnen zetten en in staat zijn opverende en tot dan toe verborgen populaties te elimineren om zodoende richting de nuloptie te gaan in het kerngebied.

In het verlengde van de landelijke strategie heeft de Unie van Waterschappen (UVW) medio 2022 de solidariteitsfinanciering vastgesteld. Deze regeling houdt in dat alle 21 waterschappen bijdragen aan het tegenhouden van de muskusrat aan de landsgrenzen en de grote wateren. Vanaf 1 januari 2023 wordt de solidariteitsfinanciering voor 25% toegepast binnen de Unie van Waterschappen. Dit betekent dat een bijdrage wordt betaald per waterschap in Nederland op basis van 50% rekenkundig gemiddelde en 50% op basis van WOZ-waarde. Daartegenover staat een subsidiebedrag. Dit bedrag is afhankelijk of zogenaamde uurhokken (5x5km) direct grenzen aan België of Duitsland en de grote wateren en is gekoppeld aan de inspanningsverplichting om het gestelde doel te bereiken. Voor de GR zijn de grote wateren De Dommel en de Maas. Binnen de GR Brabant is afgesproken dat de landelijke bijdrage per waterschap betaald wordt en dat de revenuen van de drie waterschappen in de GR verrekend worden.

In 2025 zijn in Brabant in totaal 2.634 muskusratten gevangen waarvan 994 (+76%) in het kerngebied. Dat is een stijging op het totaal van 17,2% ten opzichte van 2024. In 2024 werden er totaal 2.247 muskusratten gevangen waarvan 582 in het kerngebied. De toename hangt samen met het langdurig hoge waterpeil eind 2023 en vrijwel heel 2024 in met name de vrij afwaterende gebieden, waardoor muskusratten minder zichtbaar en kwetsbaar waren. Daarnaast is op het industrieterrein Moerdijk een relatief grote populatie verwijderd, die zich daar ongehinderd had kunnen uitbreiden. Uiteraard zijn hierop adequate maatregelen genomen. Daarnaast speelde het effect van de druk op de populaties in respectievelijk België en Limburg. Dit effect houdt in dat deze "opgejaagde" dieren zich gaan verplaatsen.

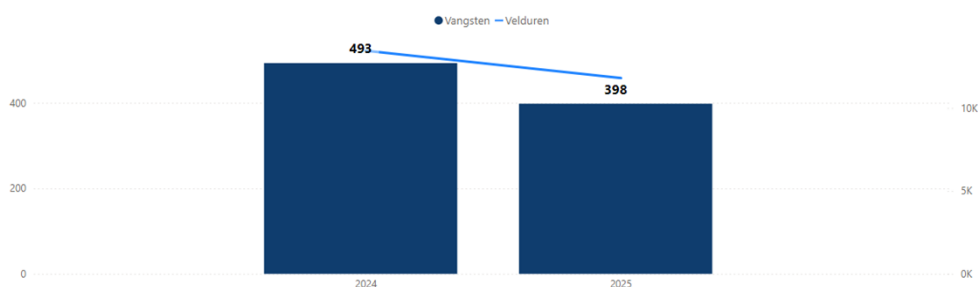
Landelijk is er met name bij bestrijdingsorganisatie West- en Midden-Nederland sprake van een personele onderbezetting waardoor de vangsten daar stijgen. Deze paradox moet opgeheven worden om het landelijke doel in 2034 te kunnen bereiken. In een gezonde situatie dalen namelijk de vangsten bij een gerelateerde bezetting.

Vangsten en Velduren

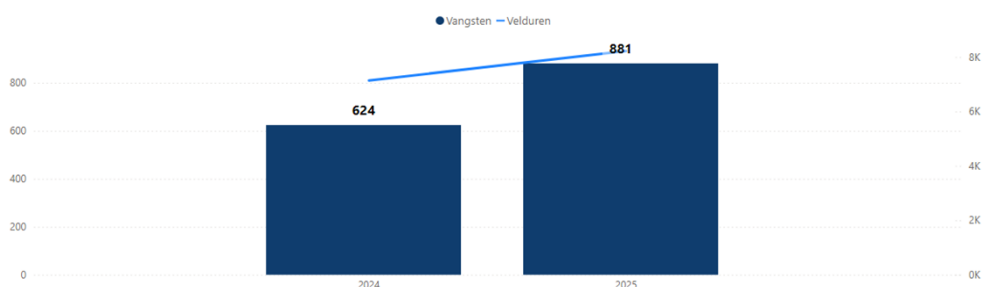
Aa en Maas vangsten en uren 2025 t.o.v. 2024

Vangsten en Velduren

Brabantse Delta vangsten en uren 2025 t.o.v. 2024

Vangsten en Velduren

De Dommel vangsten en uren 2025 t.o.v. 2024

Door de muskusrattenpopulatie omlaag te krijgen, kan het aantal uitstaande vangmiddelen zo laag als mogelijk worden gehouden. De vangmiddelen en –methoden worden zodanig aangepast dat bijvangst (vangsten niet zijnde muskus- of beverrat) tot een minimum beperkt wordt en daardoor geen bedreiging vormt voor het voortbestaan van de betreffende diersoorten. Sinds 1 januari 2023 is er binnen de GR gekozen voor een extra bestrijder ter ondersteuning en kennisinbreng van de groeiende beverpopulatie.

Context

In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat waterschap Brabantse Delta verantwoordelijk is voor het opstellen van een begroting. Volgens artikel 4, lid 1 van deze regeling dient het ontwerp van de begroting vooraf ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de overige deelnemende waterschappen. Bestuurlijke afstemming daarover heeft plaatsgevonden op 6 juli 2026. Er zijn geen zienswijzen over de conceptbegroting ingediend. Na bespreking in een bestuurlijk vooroverleg wordt de begroting 2027 formeel ter goedkeuring voorgelegd aan de besturen van de waterschappen.

Jaarrekening 2025 en eindafrekening deelnemers

Boekjaar 2025 is afgesloten met een definitieve bijdrage van € 1.025.876 per waterschap. In de begroting 2025 was een bijdrage geraamd van 1.123.181. Dit resulteert in een voordeel van -/- € 97.305 per waterschap. De door de accountant goedgekeurde jaarrekening is op 1 juli 2026 vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Nadien zullen de eindafrekeningen inclusief de jaarstukken worden verstuurd naar de deelnemende waterschappen. Voor een gedetailleerde toelichting op de jaarrekeningcijfers verwijs ik u naar bijlage 11 van de gepubliceerde jaarstukken over 2025 van waterschap Brabantse Delta op de website www.brabantsedelta.nl.

Gemeenschappelijke Regeling Muskusrattenbestrijding Noord-Brabant Begroting 2027

	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Kosten			
Salarissen en sociale lasten	€ 2.501.837	€ 2.574.266	€ 2.475.567
Overige personeelslasten	€ 86.930	€ 79.160	€ 76.200
Personeel van derden			
Duurzame gebruiksgoederen	€ 30.294	€ 45.000	€ 40.000
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	€ 78.520	€ 110.000	€ 110.000
Energie	€ 74	€ 1.000	€ 500
Verzekering	€ 2.197	€ 2.400	€ 2.500
Onderhoud door derden	€ 24.088	€ 17.000	€ 30.000
Overige diensten door derden	€ 72.873	€ 95.400	€ 106.550
Onvoorziene kosten solidariteitsfinanciering	€ 0	€ 0	€ 450.000
Doorbelasting dienstauto's	€ 286.986	€ 560.000	€ 580.000
Doorbelasting dienstkleding	€ 29.500	€ 30.000	€ 31.000
Doorbelasting ondersteunende beheerproducten	€ 303.281	€ 308.100	€ 316.670
Totaal kosten	€ 3.416.579	€ 3.822.325	€ 4.218.987
Opbrengsten			
Overige personeelsbaten	€ 126.570	€ 25.000	
Vergoeding beverrattenbeheer	€ 40.408	€ 16.500	€ 60.900
Vergoeding uit solidariteitsfinanciering	€ 171.973	€ 172.000	€ 386.000
Nog te dekken door waterschappen	€ 3.077.629	€ 3.608.825	€ 3.772.087
Totaal opbrengsten	€ 3.416.579	€ 3.822.325	€ 4.218.987
Te dekken per waterschap	€ 1.025.876	€ 1.202.942	€ 1.257.362
Bijdrage per waterschap	€ 1.025.876	€ 1.202.942	€ 1.257.362

Toelichting op de begroting 2027

Salarissen en sociale lasten (raming 2027 € 2.475.567)

Begroting	2026	2027	Vershil
Salarissen	€ 1.655.625	€ 1.596.016	€ (59.609)
Individueel Keuze Budget	€ 335.564	€ 330.006	€ (5.558)
Sociale lasten	€ 442.517	€ 423.703	€ (18.814)
Werkgeversaandeel ZVW	€ 121.183	€ 109.892	€ (11.291)
Ambtsjubilea/bijzonder belonen	€ 14.251	€ 5.950	€ (8.301)
Overwerk	€ 5.125	€ 10.000	€ 4.875
Salarissen en sociale lasten	€ 2.574.266	€ 2.475.567	€ (98.698)

De toegestane formatie bedraagt momenteel 32,8 fte. Dit is inclusief de voorgestelde uitbreiding van 1 fte voor het uitvoeren van extra activiteiten als gevolg van aanwezigheid van bevers. In de begroting 2026 lag het werkelijke aantal ingevulde fte's op 33,65. Dit is tijdelijk vanwege de dakpanconstructie voor de medewerkers die in 2026 met pensioen gaan. In 2027 zijn er geen medewerkers die uit dienst gaan vanwege het naderen van de pensioengerechtigde leeftijd.

Loonkostenontwikkeling 2027

In de begroting 2026 was rekening gehouden met een CAO-stijging van 4,87%. Dit was conform de CAO-afspraken Werken voor waterschappen 2025-2026. Momenteel is er nog geen vastgestelde CAO voor begrotingsjaar 2027. Als uitgangspunt is rekening gehouden met een CAO-stijging van 3,75%. Deze kan nog licht wijzigen nadat de CAO onderhandelingen definitief zijn afgerond.

Overige personeelslasten (raming 2027 € 76.200)

Dit betreffen opleidingskosten, arbozorgkosten en vergoedingen voor de opslag van materieel. Van de totale raming van € 76.200 is € 46.200 bestemd voor opleidingskosten. Voor arbozorg is € 15.000 geraamd. Onder deze begrotingspost vallen daarnaast geringe bedragen voor reiskosten en teambuilding.

Duurzame gebruiksgoederen (raming 2027 € 40.000)

Deze raming betreft de aanschaf/inruil van quads, kano's, boten en aanhangwagens.

Overige gebruiks- en verbruiksgoederen (raming 2027 € 110.000)

Dit betreft de aanschafkosten van klemmen, gaas en kooien.

Energie (raming 2027 € 500)

Dit betreft de brandstofkosten van de vaar- en voertuigen.

Verzekering (raming 2027 € 2.500)

Dit betreft de kosten van de ongevallenverzekering en de verzekering voor materieel.

Onderhoud door derden (raming 2027 € 30.000)

Dit betreffen onderhoudskosten en keuringen van boten, aanhangwagens en quads.

Overige diensten door derden (raming 2027 € 106.550)

Dit is inclusief kosten voor e-DNA bemonstering van € 50.000. De bemonstering wordt door Aquon uitgevoerd. Verder betreft het restant van deze begrotingspost uit o.a. kosten van telefonie, datacommunicatie en vergunningen.

(On)voorziene kosten solidariteitsfinanciering (raming 2027 € 450.000)

Momenteel speelt een landelijke discussie over het al dan niet ondersteunen van bestrijdingsorganisatie West- en Midden-Nederland op basis van de solidariteitsuitgangspunten voor de grensbewaking. Tijdens het bestuurlijk overleg op 6 juli 2026 is mondeling commitment bereikt over het alvast in deze begroting voorsorteren op mogelijke ondersteuning van bestrijdingsorganisatie West- en Midden-Nederland vanuit de gemeenschappelijke regeling. Voor de jaren vanaf 2028 tot en met 2031 is vooralsnog een p.m. post hiervoor opgenomen.

Doorbelasting dienstauto's (raming 2027 € 580.000)

Vanaf 2026 is de overstap naar lease-auto's volledig gemaakt. Het betreffen 33 voertuigen en in de maandelijkse leasetermijnen zijn kosten voor onderhoud, brandstof, houderschapsbelasting en verzekering inbegrepen. De enige grote variabele kosten zijn brandstofkosten. Deze zijn vooraf lastig te bepalen. Vanwege geopolitieke ontwikkelingen zien we dat de brandstofkosten, met name diesel, de laatste maanden weer flink zijn gestegen. Hier is rekening mee gehouden door een extra bedrag in de begroting te reserveren van € 50 per voertuig per maand. Hiermee hopen we deze kostenstijging grotendeels te dekken.

Doorbelasting dienstkleiding (raming 2027 € 31.000)

Met een grote leverancier voor dienstkleiding is een raamcontract afgesloten. Om veilig te kunnen werken levert deze leverancier naast dienstkleiding ook persoonlijke beschermingsmiddelen zoals veiligheidsschoeisel, hand- en armbescherming etc.

Doorbelasting van de kosten van ondersteunende beheerproducten (raming 2027 € 316.670)

De kosten van de ondersteunende beheerproducten worden op basis van bestede uren of directe kosten toegerekend aan het muskusrattenbeheer. Per ondersteunend beheerproduct is beoordeeld in welke mate het bijdraagt aan de taak en wat een realistische vergoeding is. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven.

Toerekening aan GR muskusrattenbeheer Noord-Brabant		
Ondersteunend beheerproduct	Kosten	Grondslag *)
Ontwerp, bouw en onderhoud programmatuur (ICT)	€ 48.000	2,0 fte
Huisvesting	€ 10.400	2,0 fte
Centraal management	€ 4.400	2,0 fte
Personeelsbeleid en -beheer	€ 139.000	33,0 fte
Interne communicatie	€ 19.000	33,0 fte
Algemeen bestuurlijke en juridische ondersteuning	€ 4.600	2,0 fte
Interne faciliteiten	€ 18.700	2,0 fte
Onderhoud	€ 15.000	2,0 fte
Organisatiebeleid en -beheer	€ 8.620	1,4%
Financieel beleid	€ 7.700	1,4%
Meerjarenraming en begroting	€ 3.250	1,4%
Comptabiliteit	€ 13.900	1,4%
Bestuursprogramma en kadernota	€ 4.200	1,4%
Kwaliteit, Arbo en Milieu (KAM)	€ 10.650	1,4%
Concerncontrol	€ 2.750	1,4%
Managements- en bestuursrapportages	€ 6.500	1,4%
Totale doorberekeningen	€ 316.670	

*) 1,4% van de totale kosten van het ondersteunend beheerproduct

Doorbelasting op basis van directe uren

De volgende ondersteunende beheerproducten worden doorgerekend op basis van de directe uren per primair beheerproduct.

- Ontwerp, bouw en onderhoud programmatuur (ICT)
- Huisvesting
- Centraal management
- Personeelsbeleid en – beheer
- Interne communicatie
- Algemeen bestuurlijke en juridische ondersteuning
- Interne faciliteiten
- Onderhoud

De kosten van personeelsbeleid en -beheer en interne communicatie worden gemaakt ten behoeve van alle medewerkers. Er wordt bij deze ondersteunende beheerproducten daarom gerekend met 33 fte. Van het kantoor, ICT en interne faciliteiten wordt uitsluitend door de teammanager en de opzichters gebruik gemaakt. Hierbij wordt gerekend met slechts 2 fte's (2.800 uur). Ook voor Centraal management en Bestuurlijke en juridische ondersteuning wordt gerekend met 2 fte. Als voorbeeld volgt de berekening van personeelsbeleid en -beheer. In de jaarrekening 2025 bedroeg het totaal aantal directe uren op de eindproducten 582.149 uur waaronder 52.162 valt toe te rekenen aan muskusrattenbestrijding. Dit is 8,96% van het totaal ($52.162/582.149 \times 100\%$). Het werkelijke aandeel van de muskusrattenbestrijding is hiermee $8,96\% \times € 1.469.791 = € 131.693$. Aan de GR muskusrattenbestrijding wordt hiermee € 131.693 toegerekend.

Doorbelasting op basis van directe kosten

De volgende ondersteunende beheerproducten worden doorgerekend op basis van de directe kosten per primair beheerproduct.

- Organisatiebeleid en –beheer
- Financieel beleid
- Meerjarenraming en begroting
- Comptabiliteit
- Bestuursprogramma en kadernota
- KAM
- Concern control
- Management- en bestuursrapportages

De directe kosten van de muskusrattenbestrijding bedroegen in de jaarrekening 2025 1,391% van de totale directe kosten van alle primaire beheerproducten. Van de totale kosten van bijvoorbeeld het ondersteunend beheerproduct Bestuursprogramma en kadernota wordt daarom 1,391% toegerekend aan de GR Muskusrattenbestrijding. In 2025 bedroeg het werkelijke aandeel van ondersteunend beheerproduct Bestuursprogramma en voorjaarsnota voor de GR Muskusrattenbestrijding: $1,391\% \text{ van } € 174.830 = € 2.432$.

Vergoeding beverrattenbestrijding (bijdrage 2027 € 60.900)

Dit betreft een vergoeding van de Unie van Waterschappen uit het landelijk budget voor de bestrijding van beverratten.

Vergoeding uit solidariteitsfinanciering (bijdrage 2027 € 386.000)

De invoering van de solidariteitsfinanciering is stapsgewijs vanaf 2023 ingevoerd en loopt tot en met 2031 e.v. Voor de Gemeenschappelijke Regeling Muskusrattenbestrijding is de invoering gunstig vanwege de jaarlijkse vergoeding die hieruit voortvloeit. De vergoeding voor begrotingsjaar 2027 wordt geraamd op € 386.000.

Bijdrage deelnemers (bijdrage 2027 € 1.257.362)

Ten opzichte van de begroting 2026 stijgt de bijdrage per deelnemer in 2027 met € 54.420 (4,5%).
De te dekken kosten per waterschap bedragen hiermee € 1.257.362.

Meerjarenraming 2027-2031

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting is gerekend met een inflatiepercentage van 3% in 2027 en 2,25% in 2028. Voor de jaren vanaf 2029 is gerekend met een inflatiepercentage van 2%. Voor de salariskosten is in 2027 uitgegaan van een stijging van 3,75% per jaar. Voor de jaren erna is gerekend met een stijging van 3% per jaar.

Meerjarenraming	2027	2028	2029	2030	2031
Kosten					
Salarissen en sociale lasten	€ 2.475.567	€ 2.549.834	€ 2.626.329	€ 2.705.119	€ 2.786.273
Overige personeelslasten	€ 76.200	€ 78.261	€ 80.302	€ 82.398	€ 84.551
Duurzame gebruiksgoederen	€ 40.000	€ 40.900	€ 41.718	€ 42.552	€ 43.403
Overige gebruiks- en verbruiksgoederen	€ 110.000	€ 112.475	€ 114.725	€ 117.019	€ 119.359
Energie	€ 500	€ 511	€ 521	€ 532	€ 543
Verzekering	€ 2.500	€ 2.556	€ 2.607	€ 2.660	€ 2.713
Onderhoud door derden	€ 30.000	€ 30.675	€ 31.289	€ 31.914	€ 32.553
Overige diensten door derden	€ 106.550	€ 108.947	€ 111.126	€ 113.349	€ 115.616
Onvoorziene kosten solidariteitsfinanciering	€ 450.000	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Doorbelasting dienstauto's	€ 580.000	€ 593.050	€ 604.911	€ 617.009	€ 629.349
Doorbelasting dienstkleding	€ 31.000	€ 31.698	€ 32.331	€ 32.978	€ 33.638
Doorbelasting ondersteunende beheerproducten	€ 316.670	€ 323.795	€ 330.286	€ 337.049	€ 343.951
Totaal kosten	€ 4.218.987	€ 3.872.703	€ 3.976.146	€ 4.082.579	€ 4.191.948
Opbrengsten					
Overige personeelsbaten	€ -				
Vergoeding beverrattenbeheer	€ 60.900	€ 60.900	€ 60.900	€ 60.900	€ 60.900
Vergoeding uit solidariteitsfinanciering	€ 386.000	€ 386.000	€ 386.000	€ 386.000	€ 386.000
Nog te dekken door waterschappen	€ 3.772.087	€ 3.425.803	€ 3.529.246	€ 3.635.679	€ 3.745.048
Totaal opbrengsten	€ 4.218.987	€ 3.872.703	€ 3.976.146	€ 4.082.579	€ 4.191.948
Te dekken per waterschap	€ 1.257.362	€ 1.141.934	€ 1.176.415	€ 1.211.893	€ 1.248.349
Bijdrage per waterschap wordt	€ 1.257.362	€ 1.141.934	€ 1.176.415	€ 1.211.893	€ 1.248.349
stijging t.o.v. voorgaande jaar	€ 54.420	€ (115.428)	€ 34.481	€ 35.478	€ 36.456
stijging t.o.v. voorgaande jaar	4,5%	-9,2%	3,0%	3,0%	3,0%